

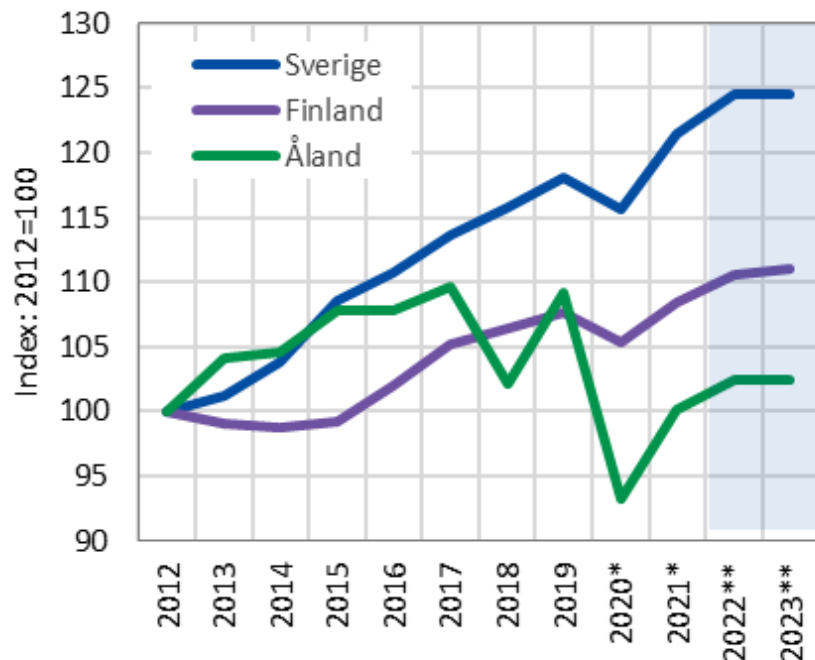
Ekonomisk översikt hösten 2022

Globalt

- Nuvarande situationen har likheter oavsett om man tittar på USA, Norden, Åland:
- Högsta inflationen på mycket länge
- Stram arbetsmarknad som återhämtat sig snabbt efter pandemin
- Mycket pessimistiska förväntningar på det kommande året
- Utvecklingen för inflationen oklar
- Rekommendationer om begränsade stöd som inte ökar inflation eller förstör incitament för energibesparingar.

BNP-återhämtningen stannar av.

Figur. BNP-volymtillväxten 2012-2022 för Åland, Finland och Sverige. Volymindex, år 2012=100.

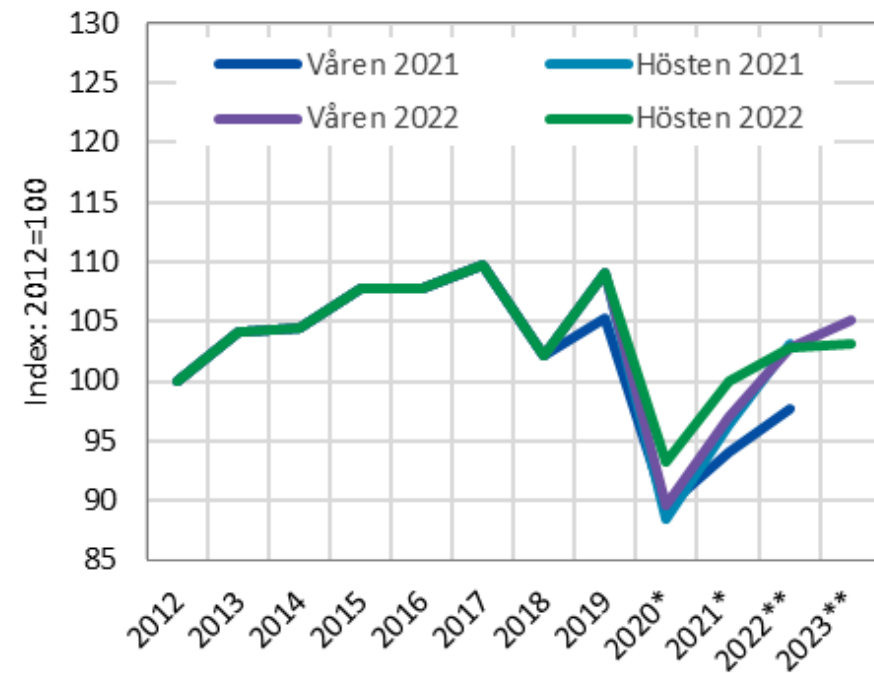

Källa: ÅSUB, SC, SCB. Egna beräkningar.

*Preliminära beräkningar.

**Prognoser

Figur. BNP-prognoser i ÅSUBs konjunkturrapporter.

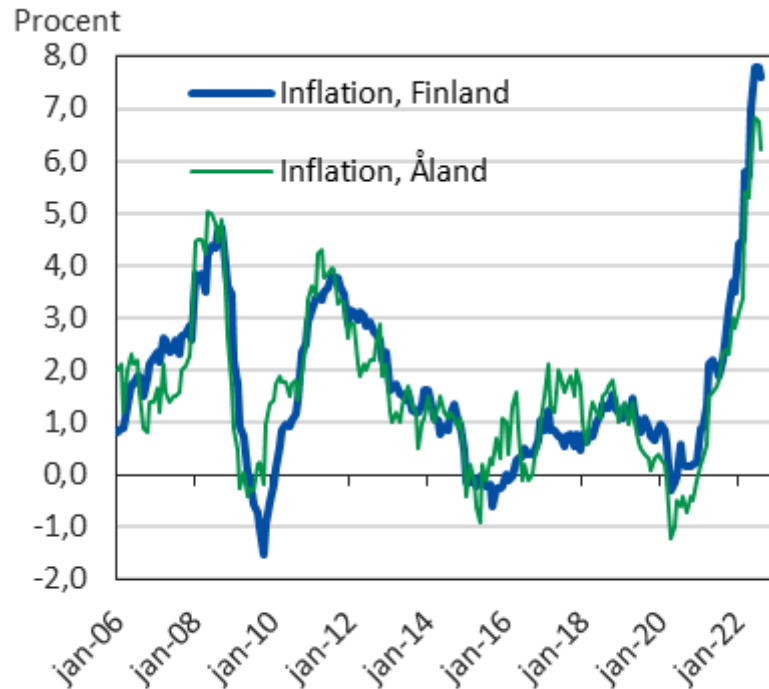
Källa: ÅSUB, SC, SCB. Egna beräkningar.

*Preliminära beräkningar.

**Prognoser

Inflationen på Åland följer generellt den finska, men var i augusti 1,4 procentenheter lägre.

Figur. Inflationen i Finland och på Åland januari 2006 – augusti 2022

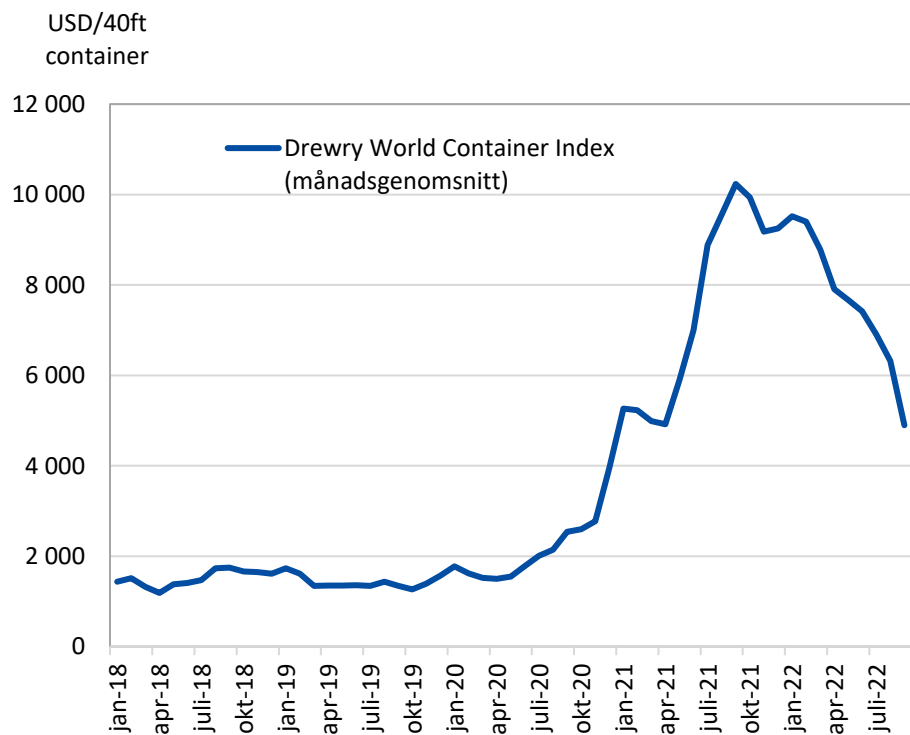
Källa: ÅSUB

Tabell 1. Procentuella förändringar månadsvis och i tolv månadersperioder, huvudgrupper

Huvudgrupper	För Åland		För Finland	
	Jul- 2021:8- Aug 2022:8	Aug 2022:8	Jul- 2021:8- Aug 2022:8	Aug 2022:8
01 Livsmedel och alkoholfria drycker	0,6	10,2	0,1	12,5
02 Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,1	3,4	0,3	3,8
03 Kläder och skodon	0,5	1,7	1,8	3,5
04 Bostäder, vatten, elektricitet, gas och övriga bränslen	0,8	8,6	1,0	9,0
05 Inventarier, hushållsutrustning o rutinunderhåll	0,4	-1,6	0,9	8,0
06 Hälsovård	-1,7	-0,9	-1,4	0,2
07 Transport	-2,8	13,1	-2,7	11,3
08 Kommunikationer	0,9	5,0	0,8	5,2
09 Rekreation och kultur	-0,2	3,6	-0,3	4,4
10 Utbildning	0,0	0,2	0,0	1,2
11 Restauranger och hotell	0,3	3,5	0,5	7,0
12 Diverse varor och tjänster	0,9	3,8	0,9	3,8
Totalindex	0,1	6,2	0,1	7,6

Inflationstrycket från den globala fraktmarknaden har fortsatt att lätta. Dock fortsatt osäkerhet.

Kompositindex för containerfraktpriser

Källa: Drewry Supply Chain Advisor

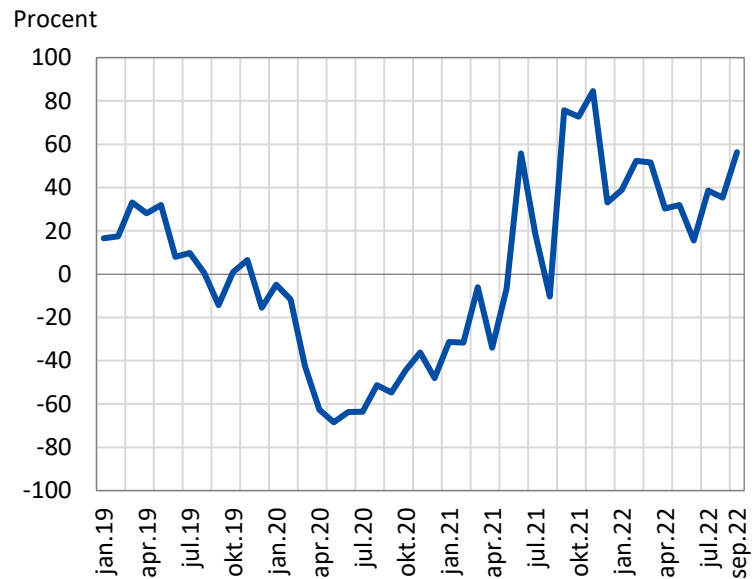
Kompositindex för råvarupriser

Källa: Tradingeconomics.com

Fortsatt stort behov av arbetskraft, men återhämtningen väntas stanna av framöver.

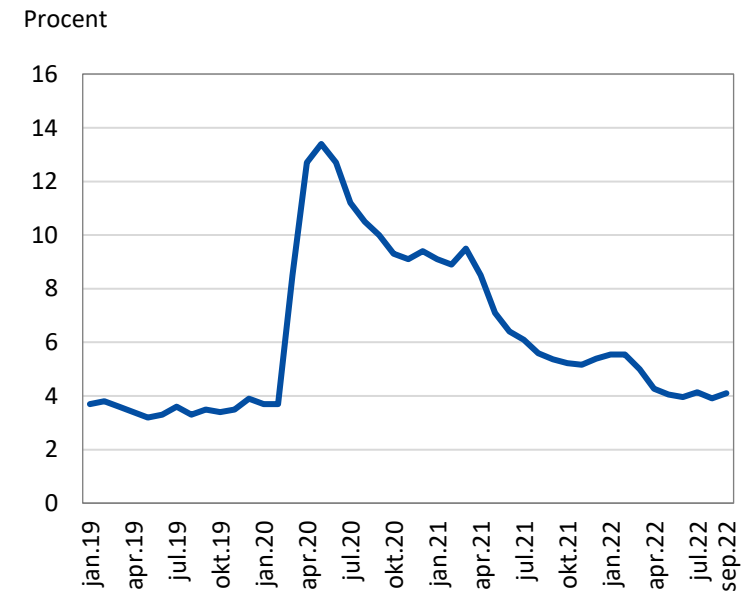
Figur. Utveckling av antalet lediga platser jan 2019 - sep 2022. Procentuell avvikelse från långtidsmedeltalet för den specifika månaden.

September: 56%
över månadens
långtidsmedel

Not.: Långtidsmedelvärdet beräknat på 2015-19
Källa: ÅSUB

Figur. Relativ arbetslöshet jan 2019 – sep 2022, procent.

September: 4,1%
(feb 2020: 3,7%)

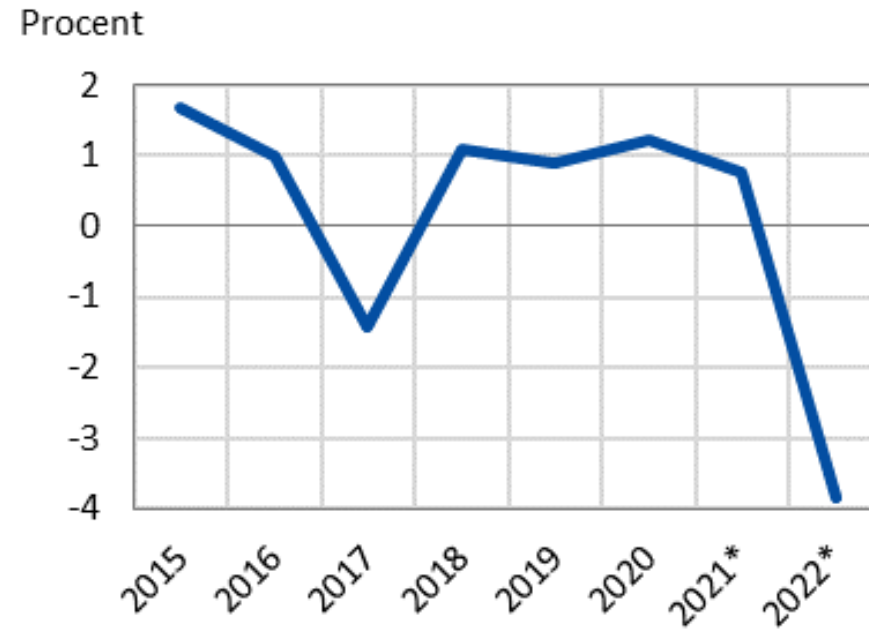
Källa: ÅSUB

Hushållen pressas

- Åländska hushåll mer skuldsatta än finska. Bland de skuldsatta hushållen (ca 60% av alla hushåll) uppgick den genomsnittliga skuldnivån år 2020 till 224 procent av disponibel inkomst på Åland, jämfört med 178 procent i Finland.
- De skuldsatta hushållen betalade 2021 i genomsnitt 1400 euro i räntor. Med dagens räntenivå (euribor 12) skulle detta öka till ca 4700 euro (om man bortser från fördröjning och fasta ränteupplägg). En ökning med närmare 300 euro/månad

Reallöner sjunker i år.

Figur. Årlig tillväxt av de genomsnittliga löneinkomsterna 2015-2022, KPI-justerat.

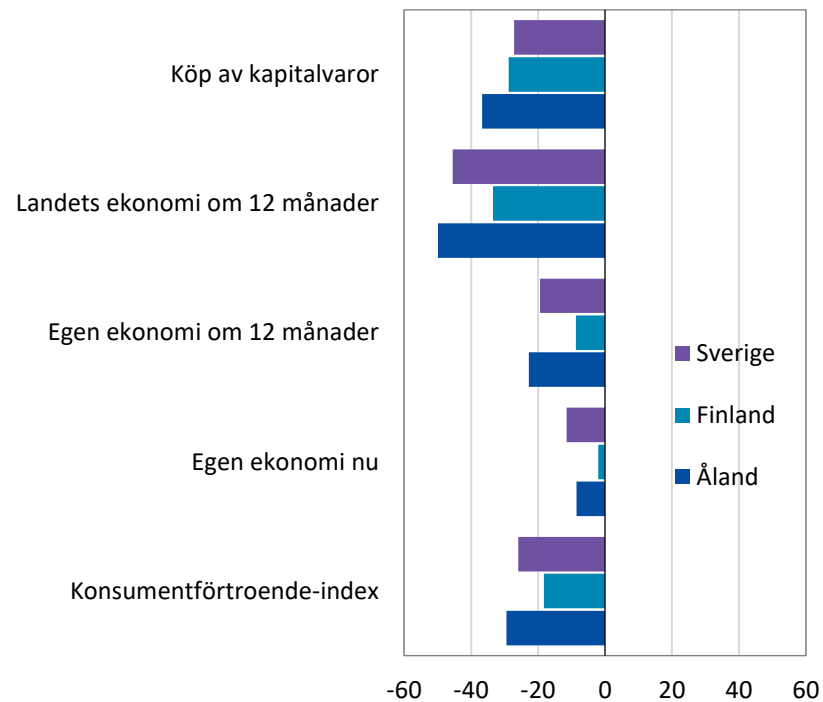
Källa: ÅSUB

*Prognos

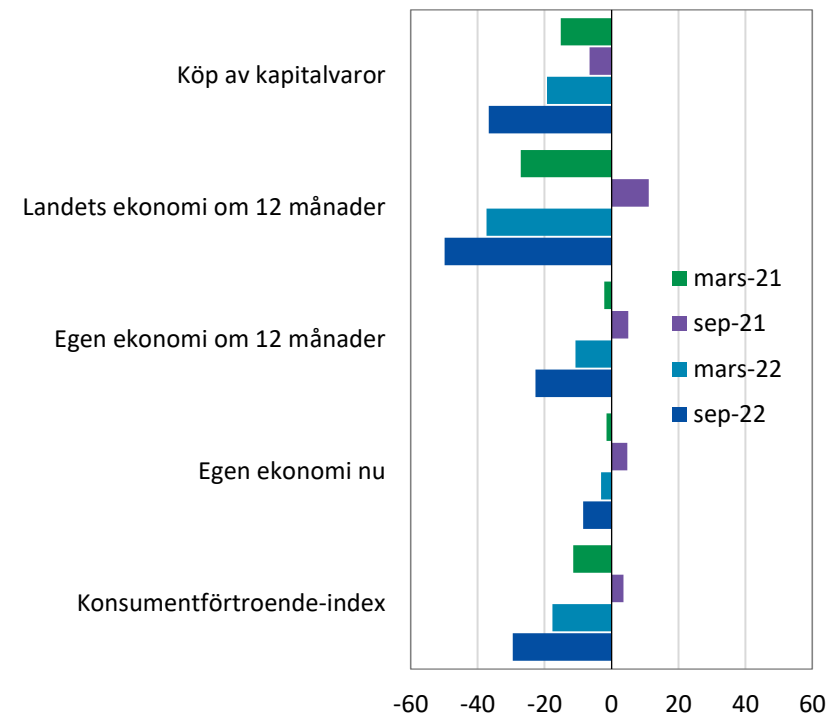
Mycket svagt konsumentförtroendet i september. De åländska hushållen var mer pessimistiska än de svenska och finska.

Figur. Konsumentförtroende-index och netttotal för delfrågorna. Åland, Finland och Sverige, september 2022.

Källa: ÅSUB, Eurostat

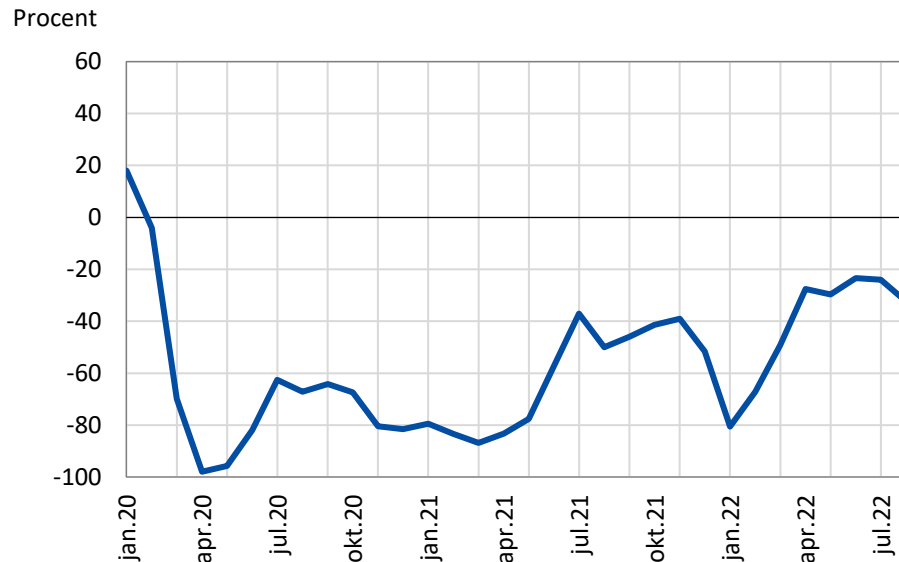
Figur. Konsumentförtroende-index och netttotal för delfrågorna. Åland, mars och september 2021 och 2022.

Källa: ÅSUB

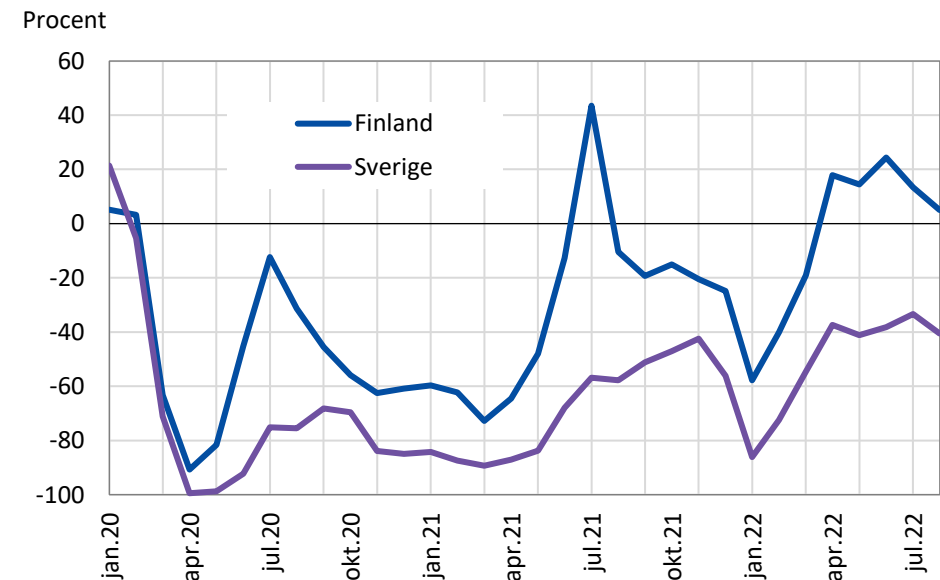
Inresandet till Åland har fortsatt att söka sig mot normala nivåer. Utvecklingen framöver osäkrare.

Figur. Inresande till Åland jan 2020 - aug 2022. Procentuell skillnad från månadsspecifikt medeltal 2015–2019.

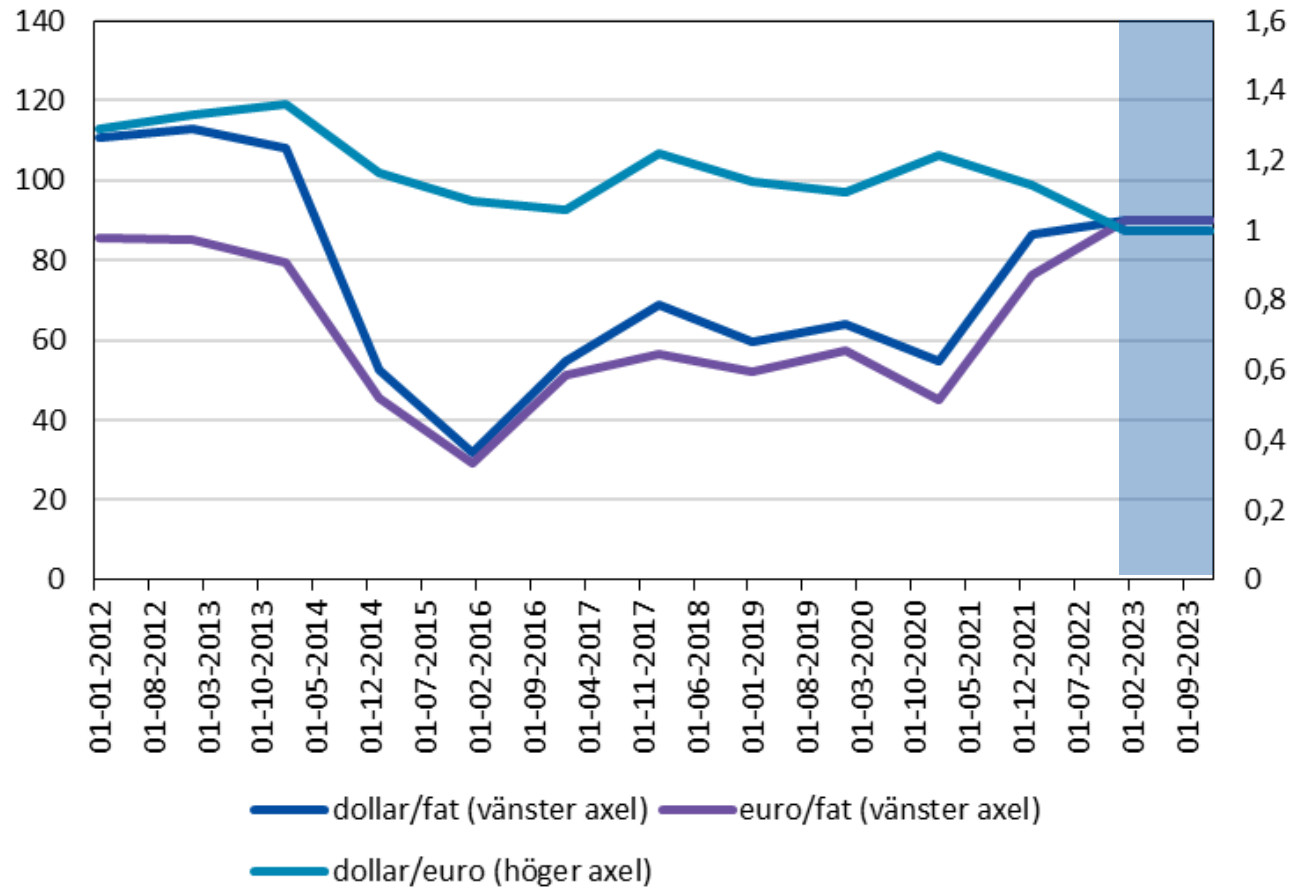
Not.: Långtidsmedelvärdet beräknat på 2015-19
Källa: ÅSUB

Figur. Inresande till Åland jan 2020 - aug 2022 från Finland och Sverige. Procentuell skillnad från månadsspecifikt medeltal 2015–2019.

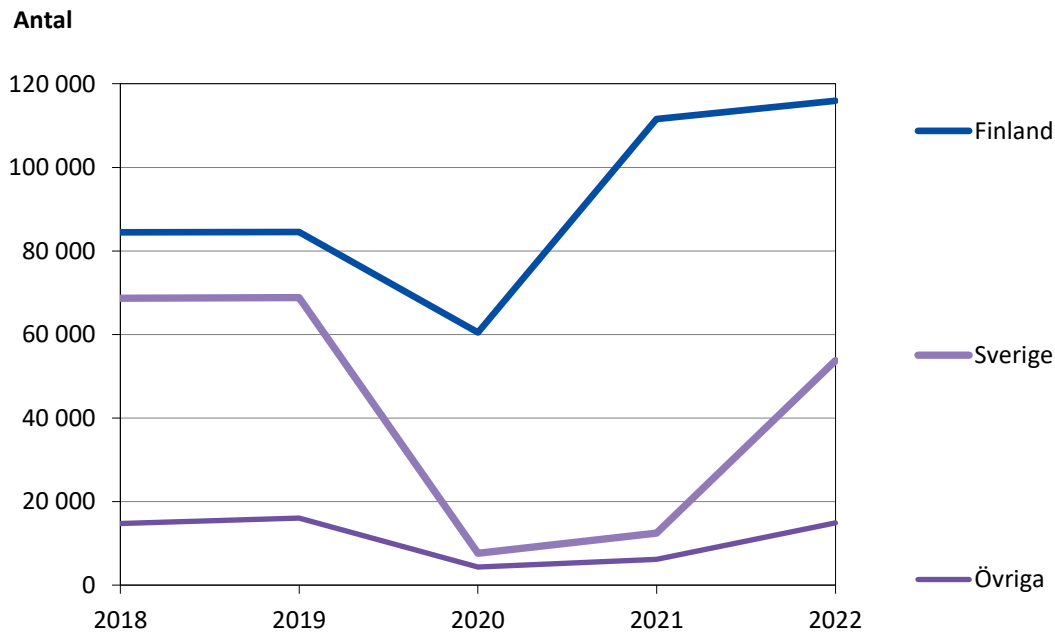
Not.: Långtidsmedelvärdet beräknat på 2015-19
Källa: ÅSUB

Sammanlagd effekt av högt oljepris och stark dollar slår mot rederiernas lönsamhet

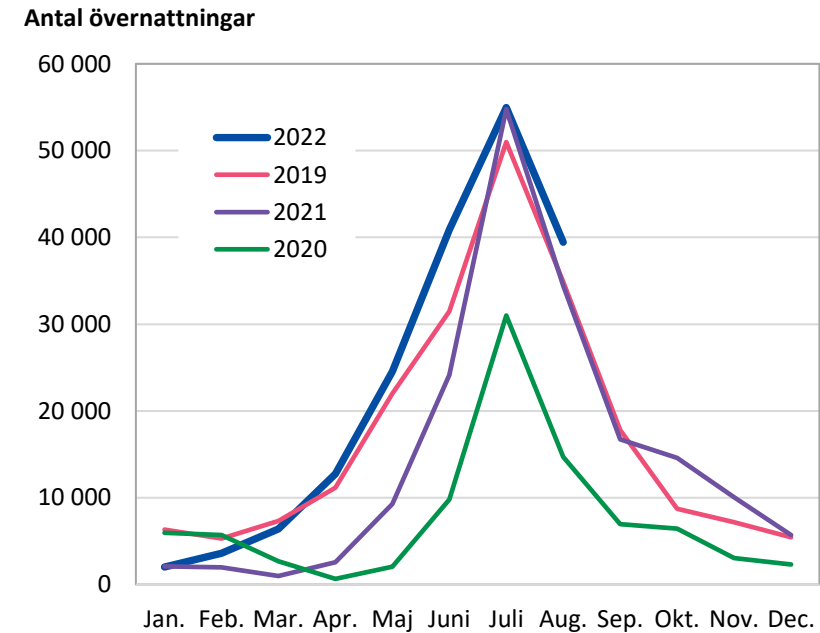
Antal hotellövernattningar har överskridit nivån före pandemin

Figur. Hotellövernattningar jan-aug 2018-2022 efter gästernas hemland

Källa: ÅSUB

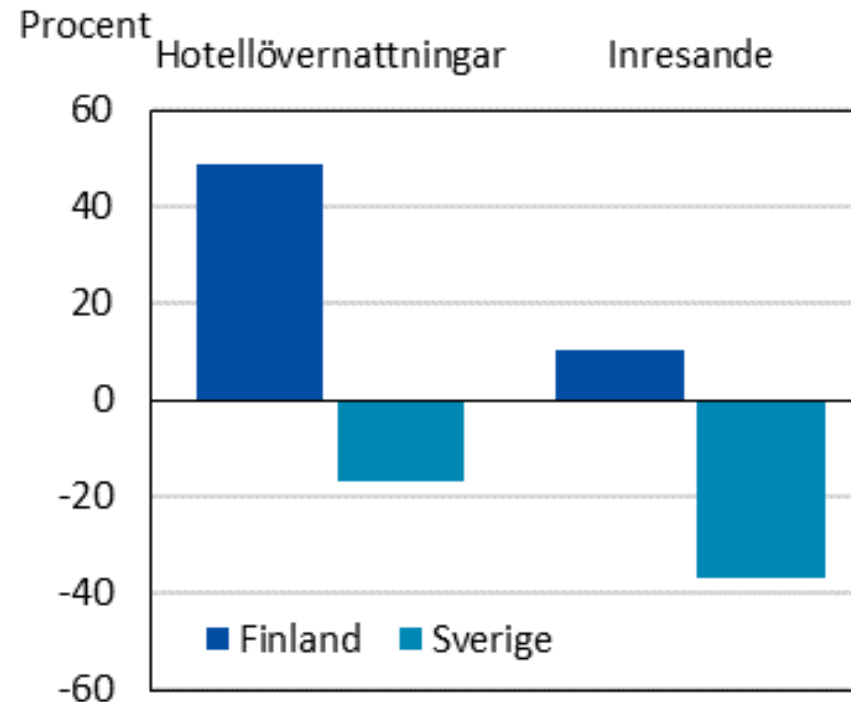
Figur. Hotellövernattningar 2019 - 2022 efter månad.

Källa: ÅSUB

Återhämtningen från pandemin skiljer sig fortsättningsvis tydligt mellan svensk och finsk turism.

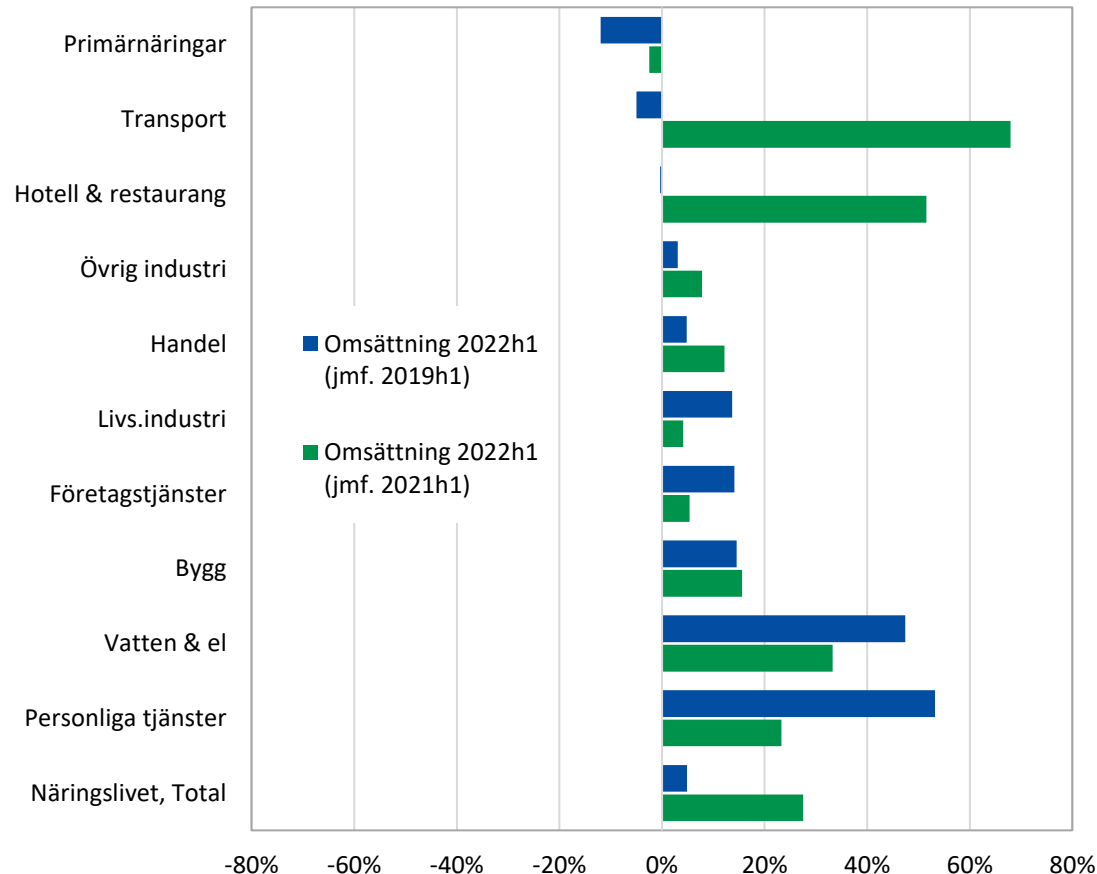
Figur. Hotellövernattningar och inresande under juni–augusti 2022, efter gästernas hemland. Procentuell skillnad från sommaren 2019.

Källa: ÅSUB

Omsättningen 2022h1: De flesta branscherna i nivå med 2019h1

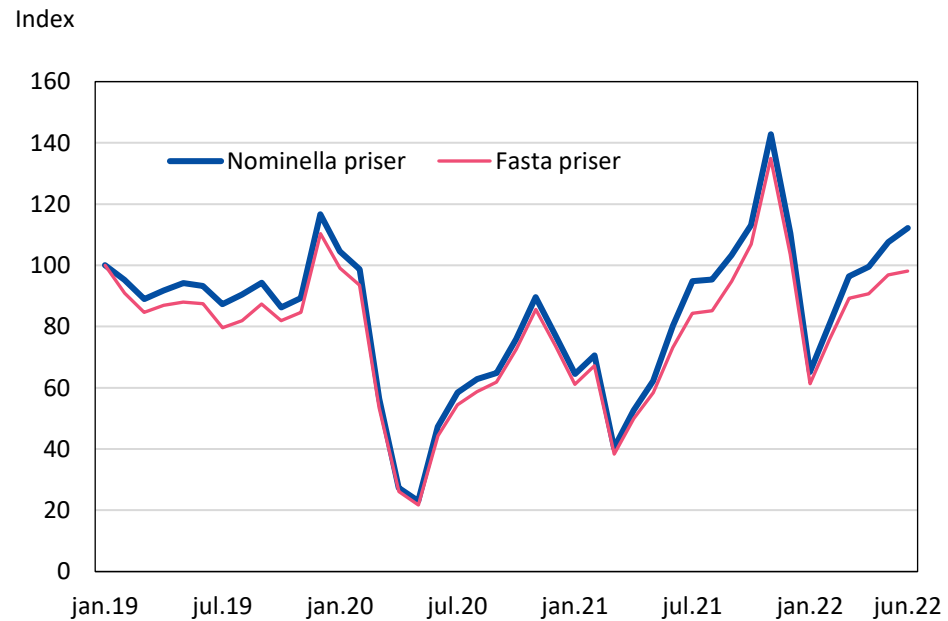
Figur. Näringslivets omsättning första halvåret 2022 jämfört med första halvåret 2019 och 2021 procentuell skillnad. Säsongsjusterat data.

- Både återhämtningseffekter och inflation närvarande i omsättningsstatistiken.
- Svårigheter att tolka omsättningsstatistiken: *Hur mycket beror på ökade kostnader?*
- Vikten av andra indikatorer ökar.

Hotell- och restaurangbranschens omsättning på normal nivå i nominella priser, men efterfrågan väntas minska framöver.

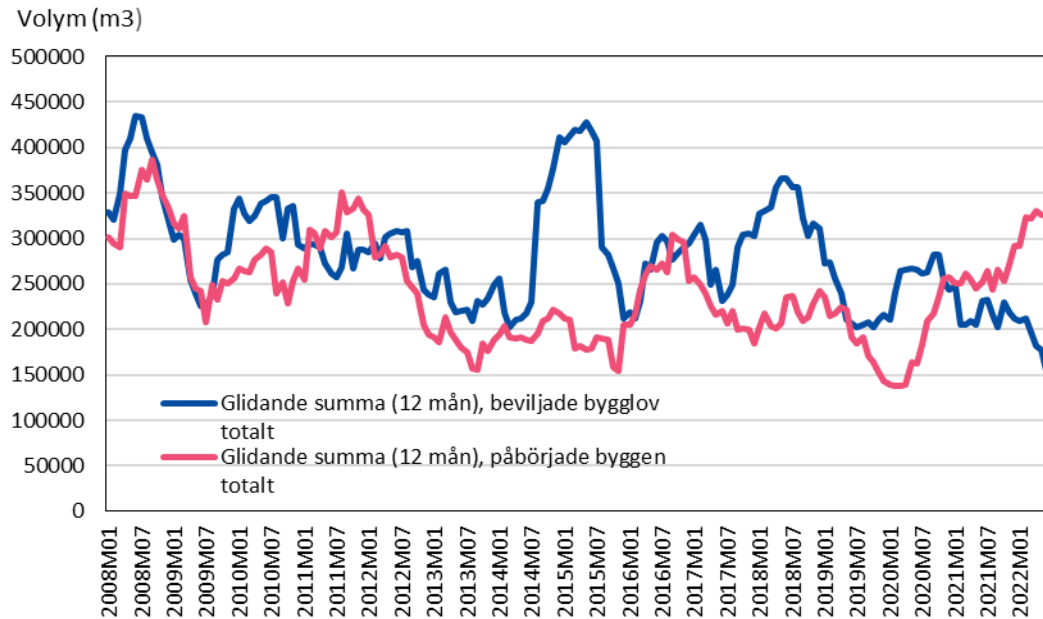
Figur. Omsättningsutveckling för Hotell- och restaurangbranschen, januari 2019 - juni 2022. Nominella priser respektive fasta priser justerade enligt KPI-index för restauranger och hotell. Säsongjusterade data. Index: januari 2019 = 100

Källa: ÅSUB

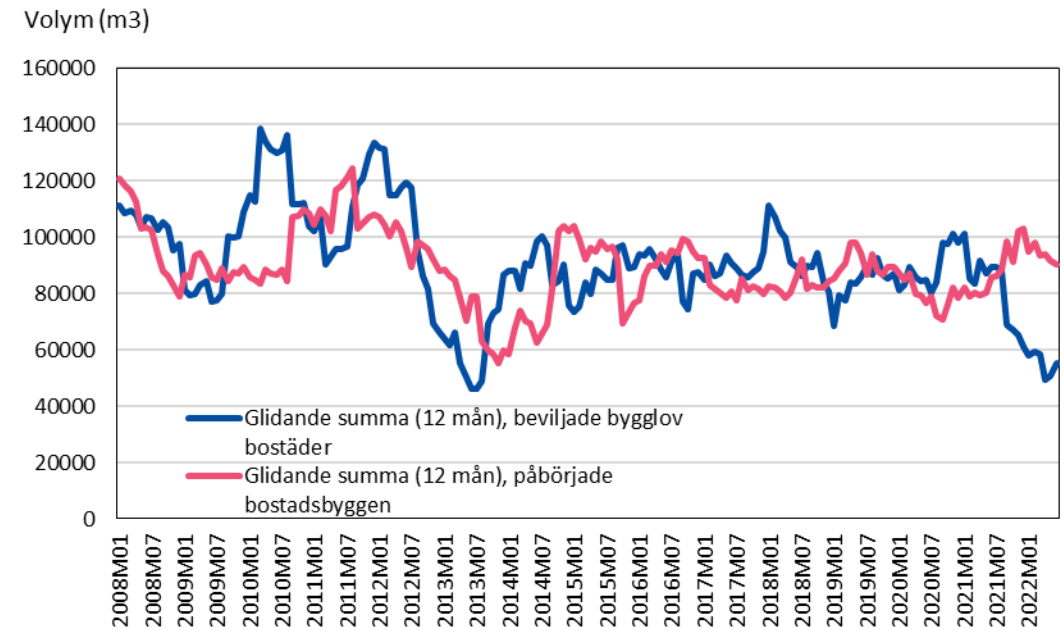
Bostadsbyggande ser ut att minska framöver

Figur 1: Totalt byggande.

Källa: Preliminära siffror från Statistikcentralen, bearbetade av ÅSUB

Figur 2: Bostadsbyggande.

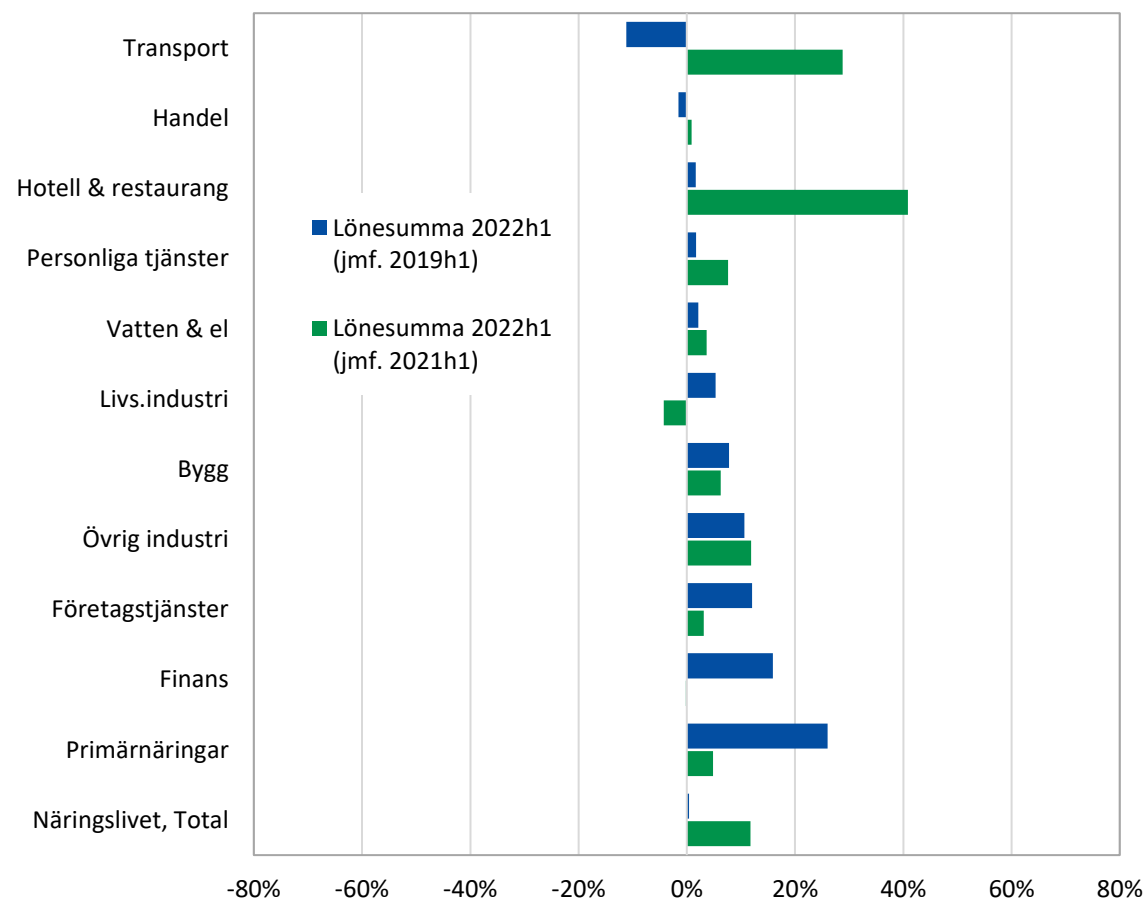

Källa: Preliminära siffror från Statistikcentralen, bearbetade av ÅSUB

Lönesumman 2022h1

Figur. Näringslivets lönesumma första halvåret 2022 jämfört med första halvåret 2019 och 2021, procentuell skillnad. Säsongsjusterat data.

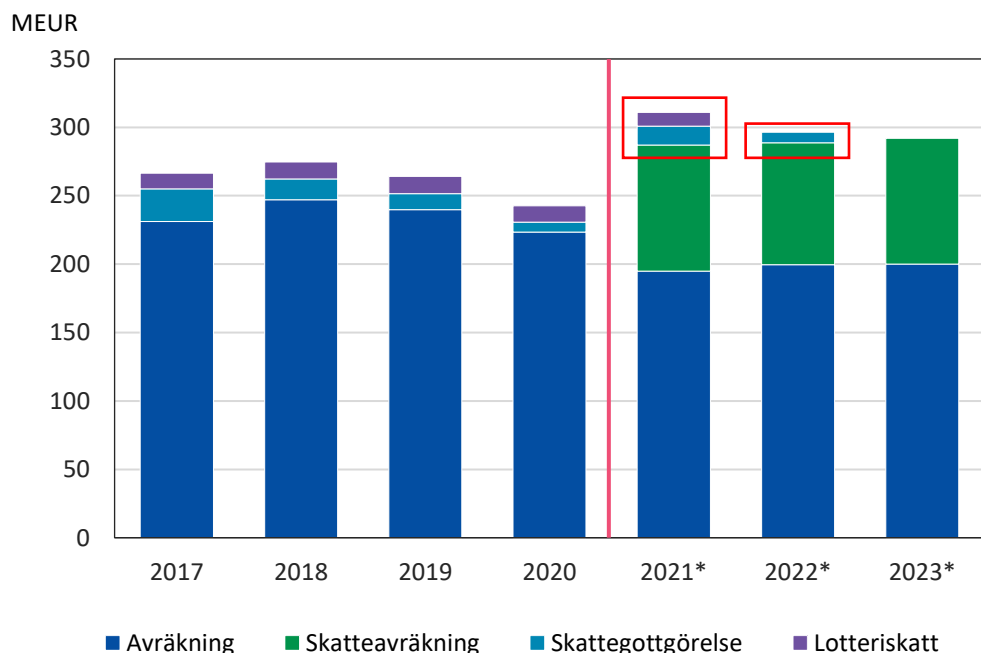
- De flesta branschernas lönesumma 2022h1 överskred motsvarande period 2019.
- Lönesumman inom *transport* och *hotell& restaurang* ökade kraftigt jämfört med i fjol.

Kommunernas inkomster

- Kommunalskatten
  - 2022: bedöms öka med drygt 4 procent tack vare bättre sysselsättningsläge och lönejusteringar
  - 2023: intäkterna beräknas öka i ungefär samma takt som i år tack vare lönejusteringar, ökande pensioner och fortsatt nettoinflyttning (utan justeringar i skattesatserna)
- Kommunernas andel av samfundsskatterna
  - 2022: kommunernas intäkter från samfundsskatterna minskar med över en fjärdedel pga att kommungruppens andel av samfundsskattekakan justeras ner med drygt tio procentenheter
  - 2023: kommungruppens andel av samfundsskatterna sjunker ytterligare som en följd av vårdreformen i riket. Minskningen kompenseras enligt förslag de åländska kommunerna.

Landskapets inkomster

Figur. Utvecklingen av avräkningen, skattegottgörelsen, skatteavräkningen och lotteriskatten (miljoner EUR, löpande priser), 2017–2023*

Källa: ÅSUB. Egna beräkningar.

*Prognoser

Not: Blocket för skattegottgörelsen 2021 och 2022 har genererats under skatteår 2019 respektive 2020. Blocket för lotteriskatten 2021 utgörs enbart av lotteriskatten som genererats år 2020.

Lotteriskatten som genereras 2021 och 2022 ingår i skatteavräkningsbeloppen för respektive år.

- Nytt finansieringssystem fr.o.m. 2021. Övergångsperiod skapar en "puckeleffekt" på totalt cirka 32 miljoner euro som härrör från 2019 respektive 2020.
- Summan av avräkningen och skatteavräkningen väntas öka något under skatteår 2022 och 2023.
- Ålandsdelegationen har godkänt ett bidrag på 17,5 miljoner euro med anledning av pandemins inverkan 2020.

Tack för visat intresse!

www.asub.ax

